

lærer, en likesaa høit utrustet personlighet som Hertzberg. Ogsaa Saxe var i besiddelse av sjeldne lærergaver, og var en usedvanlig skarp og klar tænkner med evne til hos elevene at vække selvstændig tænkning. Hans undervisning, særlig hans kristendomsundervisning, var fortrinlig, og øvet sterk religjøs paavirkning paa elevene, hvorav mange bevarer hans religionstimer og billedet av hans helstøpte, kristelige personlighet blandt sine dyrebareste minder. Han var ogsaa en fremragende prædikant, og særlig hans bibellæsninger regnedes av hans tilhørere til det ypperste de hadde hørt av kristelig forkyndelse.

I omgang var han livlig og vennsæl, med stor evne til at omgaa alle, ikke minst sine elever, som omfattet ham baade med dyp respekt og kjærlighet. Han næret levende interesse for det kommunale og politiske liv, og kom snart til at øve utstrakt indflydelse i Hamar snart sagt i alle retninger. Fra 1880—88 var han stortingsrepresentant for oplandsbyene. I hans senere aar samlet hans interesse sig om utarbeidelsen av hans katekismeundervisning, som har faat grundlæggende betydning for fagets behandling i barneskolen. I 1888 utnævntes han til stiftsprost i Hamar; men allerede et halvt aar efter bortkaldtes han ved en pludselig død. „Under stor høitidelighet og under en deltagelse som der paa Hamar aldrig er set make til, blev han stedet til hvile paa Hamar kirkegaard 18 mai 1889.“¹⁾

Elever og venner reiste paa hans grav et mindesmerke, som under skolens 25 aars jubilæum i 1892 avsløredes av statsraad Hertzberg²⁾.

I 1868 ansattes som tredjelærer *Jens Jenssen* (f. 1833), ogsaa en eiendommelig og utpræget lærerpersonlighet, som ved sin mangesidige begavelse og energiske undervisning øvet stor indflydelse paa sine elever. Ved siden av sit store og mangeartede arbeide ved seminaret redigerte han *Norsk Skoletidende* til 1885, og tok ivrig del i det kommunale og politiske liv i byen, til hvis mest kjendte og benyttede mænd han hørte. Han døde allerede 1885³⁾.

*

Seminaret begynte sin virksomhet 18 august 1867, med 25 elever, næsten alle fra Hamar stift. Undervisningen besørgetes det første aar av Hertzberg og Saxe, med bistand av folkeskolens lærere, som overtok enkelte fag. Seminarlærer Jenssen overtok fra 1868 realfagene. I de 10 første aar holdt skolen til i leiet lokale, i den senere saakaldte „Samlagsgaard“, hvor 2den etage indrededes for skolen. Lokalene var trange og litet hensigts-

mæssige, inventaret meget enkelt. Men det grundlæggende arbeide som blev utført av de nævnte høit utrustede lærere, var fortrinlig, og seminaret vandt snart stor anseelse.

Efter Hertzberg blev Saxe seminarbestyrer. Trangen til et bedre lokale blev under skolens vekst mer og mer følelig, og i 1875 bevilget stortinget det nødvendige beløp til opførelse av nye bygninger. Der blev indkjøpt ca 20 maal jord av garden Holset, hvor seminaret allerede før hadde sin skolehave. De nye lokaler blev tat i bruk vaaren 1877, og blev indviet 12 december samme aar av biskop Folkestad¹⁾. Senere er de utvidet ved en større tilbygning, som blev færdig 1892; loven av 1890 krævet mere rum end der hittil kunde disponeres over. Lokalene bestaar av 2 større murbygninger: hovedbygningen, som indeholder 3 klasseværelser, læseværelse for naturfag, tegnesal, bibliotek og 3 samlingsværelser samt lærerværelse, desuten bolig for rektor og vaktmester,—gymnastikkbygningen, som indeholder gymnastiksal med tilstøtende avklædningsrum, orgelværelse, sløidlokale og skolekjøkken. Skolen har ogsaa et bad, med varm dusch og styrtebad.

I 1884 skjænket elevene skolen en vakker fane med indskrift: „Lys og liv“. Den indviedes 17 mai²⁾. I 1892 feiret skolen under stor deltagelse av tidligere elever sit 25 aars jubilæum hvor foruten byens autoriteter statsraad Hertzberg og ekspeditionschef Knudsen var tilstede.³⁾

Lærerne. Da søkningen fra syttiaarene tiltok sterkt (i 1880 var meldt 111), blev der opprettet en parallelklasse, som var igang 1877—89. Som fjerdelærer ansattes *Paul Sandvik*, 1877—80 (han er fremdeles skolens sanglærer), og *Hagbart Stav*, 1880—89.

I 1895 opprettedes en midlertidig forberedelsesklasse for dem som søkte optagelse i seminaret eller vilde underkaste sig lavere lærerprøve.

Lærere er for tiden: *Jørgen Jørgensen*, f. 1841, andenlærer 1873, bestyrer 1888, rektor 1902—14. *Knut Gisleen Gloersen*, f. 1845, andenlærer 1889, overlærer 1902. *Hans Jenssen*, f. 1851, tredjelærer 1886, adjunkt 1902, overlærer 1913. *Peder Holter*, f. 1868, lærer ved forberedelsesklassen 1895, adjunkt 1902, overlærer 1913. Da der fra 1889 blev optat kvinder, blev som lærerinde ansat *Louise Berbon*, 1891—1913. Øvelseslærere er *Andreas Raknerud* og *Hagbart Stav*, begge ansat 1892, og *Ragna Abrahamson*, ansat 1904.

Undervisningen. Allerede før reglementet av 1869 utkom, var undervisningen ordnet væsentlig i overensstemmelse med dette. Senere har de

¹⁾ Ramseth, Hamar bys historie s. 310.

²⁾ Norsk Skoletidende 1892, s. 421.

³⁾ Norsk forfatterleksikon. Norsk Skoletidende 1886, s. 4 flg.

¹⁾ Norsk Skoletidende 1877, s. 393 flg.

²⁾ Norsk Skoletidende 1884, s. 161 flg.

³⁾ Norsk Skoletidende 1892, s. 428.